

Innhold

Forord til 2. utgave	9
Forord til 1. utgave	11
Kapittel 1	
Kildekritikkens nye vilkår	15
Journalistikk er mer enn nyheter	17
Nyhetsmediene som informasjonskilde	21
Nyhetene – historiens kladdebok?	25
Klikkjakt og «klipp & lim»?	27
Det historiske perspektivet	29
Bokas struktur og kapittelinndeling	30
Kapittel 2	
Fake news, propaganda og annen desinformasjon	33
Publisering uten redaksjonell vurdering	35
Hvit, svart og grå propaganda	37
Propaganda og mediemanipulasjon på nettet	42
Hvem er kilden?	48
Kapittel 3	
Kildekritikk – begreper og håndverksregler	51
Historiens spor	52
Redaksjoner som kollektiv kilde	56
Kilder i tid og rom	58
Kildejakt og research	59
Faktasjekk, men av hva?	61
Dokumentanalyse og kildekritikk	64
Identifikasjon og kravet om ekthet	66
Med Photoshop som propagandaverktøy	69

Sosiale medier og brukergenerert innhold	72
En troverdig kilde?	74
Kildens og kildematerialets tendens	76
Kildekritikk forutsetter kunnskap	78
Vilje til et maktkritisk perspektiv	80

Kapittel 4

Kravet om sannferdighet og virkelighetsforankring	83
Profesjonsidealet om objektivitet	84
Min sannhet, din sannhet?	88
Fakta og fortelling	91
Fiksjonalisering og journalistikk	97
Presseetikkens begrensede sannhetskrav	98
«Hore, hore» eller «veto, veto»?	100
Om løgn og halve sannheter	102
Sannferdighet som etisk forpliktelse	104

Kapittel 5

Når journalister danser med kilder	107
Allmennyttige informasjonsrelasjoner	110
Strategiske bytte- og forhandlingsrelasjoner	111
Informasjonssubsidier og psevdobegivenheter	112
Åpne porter og stengte dører	114
Medier som samarbeider	116
Rettighetsrelasjoner	120
Kommersielle markedsrelasjoner	122
De autoriserte viterne	124
Ute av fokus	127
Når enigheten blir lammende	131

Kapittel 6

Åpne, skjulte og anonymiserte kilder	135
Kilder av ulike typer	136
Identifikasjon som presseetisk regel	138
Kildehenvisninger av ulike slag	140
Tolv ulike kilderoller	143
Når kilden er anonymisert	146
Lekkasjer som maktmiddel	150
Unngå misbruk av kildevernet	152

Kapittel 7

«Sjekk aldri en god historie» 155
 Når journalisten plagierer og svindler 156
 Når «storyen har alt» 162
 Mer enn bransjens råtne epler 165
 Nyhetsmeldinger som børsmanipulering 168
 Behovet for flere, uavhengige kilder 170

Kapittel 8

Vitner, tunnelsyn og justismord 173
 Feilaktige vitneprov og fellende dom 174
 Feilaktig identifisering 177
 Falske tilståelser 179
 Falske vitneforklaringer og falske anmeldelser 182
 Når sakkyndige tar feil 183
 Etterforskning med tunnelsyn 185
 Medier og justismord 188

Kapittel 9

Seriemorderen som gikk opp i røk 193
 Fra Hannibal Lecter til Thomas Quick 195
 Asylsøkerne som forsvant 198
 En kilde med informasjonsbehov og pengekrav 201
 Quick-saken som medieføljetong 204
 «Sirkus Quick» fortsetter 206
 Uskyldspresumpsjonen som forsvant 211
 Tvil, kritikk, gransking og omvurdering 213

Kapittel 10

Når journalister rammer inn nyhetene 217
 Definisjoner av rammer og innramming 218
 Innrammingens makt 222
 Generiske og saksspesifikke rammer 225
 Sponsing av rammer 229
 Politisk protest og strid om innramming: Obiora-saken 232
 Ambulanseskandalen: et eksempel på rasisme? 237
 Tolkningsrammenes betydning 243

Kapittel 11

Journalistikk som samfunnsinteresse og særinteresse	245
Journalistikk som vare og samfunnsgode	246
Rasjonalisering og algoritmegenererte nyheter	248
Journalistikk som et kollektivt gode	250
Journalistikk som ideologi	252
Færre journalister, flere PR-folk	254
Det frie og det kjøpte ord	256
Krev åpenhet om kilder og metoder	260
 Vedlegg	 263
Identifikasjon av avsender	263
Kildens troverdighet, kompetanse og interesser	265
Kildematerialets ekthet, relevans og tendens	266
Vær på vakt mot flokktendenser og tunnelsyn	267
Oppgi kildene!	268
 Litteratur	 269
Stikkordregister	287